

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/56/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116222877
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3116222877.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Marty Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobcov: 1/ G., 2/ X. proti žalovaným 1/ V., 2/ W., 3/ E., žalovaní 2/, 3/ zastúpení X., o určenie neplatnosti zmluvy a iné, na odvolanie žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 28. mája 2021, č. k. 19Csp/145/2016-386, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti proti žalovanému 3/ p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti proti žalovanému 2/ m e n í tak, že žalobu voči nemu z a m i e t a .

Žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému 3/ n e p r i z n á v a .

Žalovanému 2/ p r i z n á v a proti žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 28. mája 2021 č. k. 19Csp/145/2016-386 súd prvej inštancie určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretá medzi žalobcami 1/, 2/ a E. je neplatná. Žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Žalovaným 2/, 3/ priznal proti žalobcom 1/, 2/ náhradu trov konania v rozsahu 50% s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že ide o v poradí druhé rozhodnutie súdu prvej inštancie v danej veci, v ktorej sa žalobcovia žalobou podanou proti pôvodnému žalovanému 1/ O.. a žalovanému 2/ domáhali určenia, že pôvodný žalovaný 1/ nie je oprávnený domáhať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam v bezpodielovom vlastníctve žalobcov 1/, 2/, zapísaným na liste vlastníctva číslo XXXX katastrálne územie P., a to byt č. X na X. p. bytového domu, vchod X, súpisné č. XXX, postavený na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, k.ú. P., obec P., okres I. v podiele 1/1, podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 83/430, spoluvlastnícky podiel na pozemku CKN parc. č. XXXX/X, zast. plochy a nádvoria vo výmere 295 m², vo výške 83/430, určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretej medzi žalobcami 1/, 2/ a E., určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o poskytovaní domáceho servisu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 uzavretej medzi žalobcami 1/, 2/ a E., určenia absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy zo dňa 11.03.2015 uzavretej medzi žalobcami 1/, 2/ a E., určenia že výška pohľadávky pôvodného žalovaného 1/ voči žalobcom 1/, 2/ zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2015 je 0,- eur a uloženie zákazu žalovanému 2/ vykonávať dobrovoľnú dražbu na základe návrhu pôvodného žalovaného 1/ k uvedeným nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol skorším rozsudkom zo dňa 18.01.2019, ktorým žalobu výrokmi I. až VI. v celom rozsahu zamietol, výrokom VII. žalovaným 2/, 3/ priznal proti žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania, výrokom VIII. žalovanému 1/ nepriznal náhradu trov konania. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo

dňa 26.05.2020 č.k. 27Co 107/2019-258 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu výroku IV. potvrdil, a v rozsahu výroku II. a vo výrokoch o náhrade trov konania zrušil, vec vrátil v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po odvolacom konaní predmetom konania ostala žaloba žalobcov, ktorou žiadajú určiť právnu skutočnosť. Súd prvej inštancie skonštatoval jej procesnú prípustnosť žaloby vychádzajúc z ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení zákona č. 279/2017 Z.z. účinného od 01.01.2018, v zmysle ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Súd prvej inštancie po vrátení veci oslovil NBS, odbor ochrany finančných spotrebiteľov, ktorá je orgánom dohľadu nad finančným trhom, na overenie správnosti výpočtu a výšky RPMN v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere. NBS uviedla, že RPMN je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere správne vo výške 23,90% v prípade, že sa do jej výpočtu nezahrnú náklady za služby podľa zmluvy o domácom servise, t.j. štyri mesačné splátky po 355,- Eur splatné k 25. dňu v mesiacu s účinnosťou od apríla 2015. Ak sa však RPMN vypočíta aj po zohľadnení týchto nákladov za služby podľa zmluvy o domácom servise, správna výška RPMN podľa výpočtu NBS predstavuje 27,85%. Z listín obsiahnutých v spise podľa súdu vyplýva, že žalobcovia podpísali so spol. E. v jeden deň tri zmluvy, okrem úverovej zmluvy aj záložnú zmluvu na ich byt a zmluvu o poskytovaní domáceho servisu. Záložná zmluva a zmluva o poskytovaní domáceho servisu súvisia so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorej predmetom bola hlavná služba, a to poskytnutie úveru. Súd nebral do úvahy závery Slovenskej obchodnej inšpekcie z rozhodnutia v konaní P/XXXX/XX/XXXX, a závery Krajského súdu v Banskej Bystrici v uznesení sp. zn. 43Co 73/2019 zo dňa 19.09.2019, na ktoré poukázali žalovaní, a podľa ktorých je zmluva o poskytovaní domáceho servisu samostatnou zmluvou, ktorú uzavreli spotrebiteľia dobrovoľne, pričom predtým sa so zmluvou oboznámili, a uzavretie tejto zmluvy nebolo podmienkou získania úveru, pretože nie je týmito právnymi závermi viazaný, pričom na základe vykonaného dokazovania v tejto veci mal preukázané, že vzhľadom na okolnosti podpísania všetkých troch zmlúv žalobcami bolo v posudzovanom prípade uzavretie zmluvy o úvere podmienené uzavretím aj zmluvy o domácom servise. V zmluve o domácom servise sa veriteľ zaviazal žalobcom poskytovať služby, najmä ohodnotenie nehnuteľnosti, vypracovanie dokumentácie k úverovému prípadu, zabezpečenie úkonov v súvislosti s katastrálnym konaním, vrátane úhrady poplatku za katastrálne konanie, upozornenie klienta na prípadné nesplácanie úveru a žalobcovia sa zaviazali uhradiť veriteľovi odmenu za tieto služby v sume 1.420,- Eur. Odmena zahŕňa v sebe okrem iného aj náklady na poplatok za vklad záložného práva do katastra nehnuteľností, o ktorého výške musel mať veriteľ vopred vedomosť, keďže jeho výška vyplýva z právneho predpisu. Uzavretie úverovej zmluvy bolo pritom podmienené uzavretím záložnej zmluvy. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti mal veriteľ celú odmenu v sume 1.420,- Eur podľa zmluvy o domácom servise zahrnúť do celkových nákladov na úver v zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. a aj do výpočtu RPMN, no nespravil tak. Po zohľadnení nákladov tejto doplnkovej služby skutočná výška RPMN podľa výpočtu NBS bola 27,85%. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN uvedená v nesprávnej nižšej výške. Súd znova preskúmal, či dojednaná odplata za úver (zmluvný úrok, odplata a ostatné náklady spojené so spotrebiteľským úverom) presahuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Podľa § 1 ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. Ministerstvo financií SR v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. zverejnilo dňa 31.12.2014 priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov bánk pre daný typ úveru (spotrebiteľské úvery so zabezpečením vo výške viac ako 6.500,- Eur so zmluvnou platnosťou od 5 do 10 rokov) v sadzbe 12,31%. Dvojnásobok tejto priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov predstavuje 24,62%, a keďže skutočná výška ročnej percentuálnej miery nákladov bola 27,85%, je zrejmé, že RPMN v tejto výške prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty v zmysle príslušných právnych predpisov. Z dôvodu, že dojednaná odplata za úver prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty (v zmysle nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.), je zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka („nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu,“) v celom rozsahu absolútne neplatná. Neplatnosť tejto podstatnej náležitosti sa vzťahuje na celú zmluvu o úvere. K rovnakému záveru, v zmysle ktorého porušením ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a súvisiacich ustanovení nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. bude založená absolútna neplatnosť právneho úkonu ako celku dospela aj odborná

literatúra (napr. komentár C.H. Beck k Občianskemu zákonníku, 2. vydanie 2019, str. 567). Súd dodáva, že ustanovenie § 11 ods. 1 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v prípade, ak ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov bolo do zákona č. 129/2010 Z.z. vložené až zákonom č. 438/2015 Z.z. účinným od 23.12.2015, teda po uzavretí predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto toto ustanovenie nemožno použiť na predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Z uvedených dôvodov súd výrokom I. určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná v celom rozsahu. Súd nebol toho názoru, že by dojednaný úrok vo výške 12,96% ročne a odplata vo výške 2.221,- Eur boli neprimerane vysoké, žeby boli zmluvné ustanovenia o týchto nárokoch v rozpore s dobrými mravmi, pretože podľa štatistického prehľadu priemerných úrokových mier uverejnených Národnou bankou Slovenska pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v marci 2015 s dobou splatnosti nad 5 rokov bola priemerná úroková miera vo výške 11,81 % ročne a teda ide o prevýšenie len o 1,15%. Dohodnutá odplata teda nezavádza značnú nevyváženosť do zmluvného vzťahu, neporušuje pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Skutočnosť, že žalobcom nebol vyplatený úver vo výške 15.000,- Eur, ale na účet im boli vyplatené peňažné prostriedky len vo výške 14.644,- Eur, podľa neho nevedie automaticky k záveru o neplatnosti úverovej zmluvy. Uvedený fakt mohol mať vplyv na správnosť výpočtu RPMN, a za určitých predpokladov (ak by bola RPMN uvedená na neprospech spotrebiteľa) by mohol viesť v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovia však nežiadali určiť, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ale sa domáhali iného nároku, a to určenia neplatnosti zmluvy o úvere, a súd absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere aj zistil, a preto je nadbytočné skúmať, či sú naplnené predpoklady ust. § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. pre vyhodnotenie spotrebiteľského úveru ako úveru bez úroku a bez poplatkov. Žalobcovia sa domáhali vydania 6 určovacích výrokov. Boli úspešní iba v jednom zo šiestich, teda v rozsahu 1/6 (16,66%). Úspech žalovaných predstavuje 5/6 (83,33%). Po odpočítaní úspechu žalobcov od úspechu žalovaných pri zohľadnení zásady úspechu vzniklo prevažne úspešným žalovaným podľa § 255 ods. 1, ods. 2 CSP právo na náhradu trov konania v rozsahu 66,67%. S prihliadnutím na pomery na strane žalobcov, keď v priebehu konania došlo na strane žalobcu k trvalému poklesu príjmu z dôvodu úrazu, dospel súd prvej inštancie k záveru, že je na mieste výnimočne podľa § 257 CSP nepriznať prevažne úspešnými žalovaným 2/, 3/ náhradu trov konania v rozsahu podľa výsledku konania., preto im túto priznal trovy len v rozsahu 50%. Zo strany žalovaných 2/, 3/ neboli tvrdené ani dokazované skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že čiastočným nepriznaním náhrady trov konania v tomto rozsahu by boli ohrozené majetkové pomery žalovaných 2/, 3/. Pretože zo spisu nevyplýva, žeby žalovanému 1/ vznikli trovy konania, súd výrokom II. žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu, v akom sa ich týkajú, podali žalovaní 2/, 3/ včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobu voči nim zamietne a prizná im náhradu trov konania v rozsahu 100%. Namietali, že na základe vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam vo vzťahu k podmienenosti a nútenosti uzavrieť zmluvu o domácom servise, nakoľko zo žiadosti o úver vyplýva, že žalobcovia požiadali o domáci servis dobrovoľne a nepodmienené. Vytýkali súdu, že rozpor medzi písomným objednaním domáceho servisu a tvrdením žalobcov neodstránil. Z výpovedí žalobcov podľa nich nemožno jednoznačne ustáliť, že s domácim servisom vyjadrili voči poskytovateľovi právne akceptovateľný nesúhlas a v kontexte s objednávkou domáceho servisu, podpísanou zmluvou, čerpaním služieb domáceho servisu mal podľa ich názoru súd vyhodnotiť ich tvrdenia ako účelové a neakceptovateľné. Z toho bolo potom potrebné dospieť k záveru, že veriteľ nepoškodil spotrebiteľov pri vypočítaní RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere a do RPMN nemali byť zahrnuté náklady na domáci servis. Namietali, že, pokiaľ súd bral do úvahy tvrdenia žalobcov o podmienenosti a nutnosti uzatvorenia zmluvy o domácom servise pre uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a pritom mal písomne preukázané, že o ňu bezpodmienečne požiadali, mal pre odstránenie nesúladu vykonať aj bez návrhu ďalšie dokazovanie na zistenie skutočného priebehu ponuky a tvrdenej podmienenosti a nútenia, ktoré boli v rozpore s podpísanou objednávkou a zmluvou a tiež vykonať dokazovanie, ktoré služby domáceho servisu a v akej hodnote prichádzali do úvahy ako započítateľné náklady pre zvýšenie RPMN, teda podľa nich skutkový stav neobstojí, pretože nedáva podklad pre správne vyhodnotenie skutkového stavu a prichádza do úvahy vykonanie dokazovania v zmysle § 295 C.s.p, aj bez jeho návrhu stranami, a to konkrétne navrhli vykonať dôkladný výsluch žalobcov. V prípade novôt navrhol žalovaný 3/ oboznámiť aj vyjadrenie pôvodného veriteľa E. Poukázali, že na domáci servis mal E.. reálne náklady úhrady znaleckého dokazovania, správneho poplatku za urýchlené konanie o vklade práva, spísanie návrhu, režijných nákladov. Namietli, že právne posúdenie

neobstojí - tak vo vzťahu k zaradeniu nákladov zo zmluvy o domácom servise do nákladov úveru a z neho nesprávne vyhodnoteného poškodenia spotrebiteľa a neplatnosti zmluvy pre RPMN, ktoré prevyšuje povolený limit - ako aj vo vzťahu k žalovanému 2/, pretože voči nemu rozsudok nemá právnu oporu v hmotnom ani procesnom práve, nakoľko nie je účastníkom, ani právnym nástupcom žiadnej zo strán posudzovaných zmlúv. Vytkli, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko po ustálení skutkového stavu týkajúceho sa spôsobu uzavretia zmlúv, ktorý nebol v odvolacom konaní spochybnený, nepredvídateľnou zmenou posúdenia narušil zásadu legitímneho očakávania, čím odňal právo na spravodlivý proces. Rozhodnutie súd založil na neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka v dôsledku rozporu s ustanovením § 53 ods. 6. Namietali, že súd výslovne neuviedol, ktorý z dôvodov uvedených v § 39 použil. Odôvodnenie nie je podľa žalovaných presvedčivé. K výroku o náhrade trov konania namietli, že príjmová časť žalobcov bola síce znížená, ale žalobca tvrdil, že zarábala pred invaliditou 700 Eur - 800 Eur, dôchodok má vo výške 392,- Eur, pričom až do januára poberala aj podporu v nezamestnanosti vo výške 419,- Eur. Od februára síce podporu v nezamestnanosti nepoberá, ale nakoľko ide o čiastočný invalidný dôchodok, nič podľa nich nebráni žalobcovi zamestnať sa na doplnenie príjmov. Skutočne nevyhnutnými platbami žalobcov sú platby spojené s bývaním, ktoré spolu nepresahujú pre všetky tri osoby v byte bývajúce sumu 139,- Eur mesačne a lieky 20,- Eur mesačne. Preto spolu s tým, že v dôsledku výroku o neplatnosti zmluvy bude žalovaný 3/ nadobudnutím pohľadávky z tohto úveru vo vysokej strate, nepovažujú žalovaní zníženie náhrady trov konania za spravodlivé, ani adekvátne a už vôbec nie hodné dôvodov osobitného zreteľa.

3. Žalobkyňa 2/ sa k odvolaniu vyjadrila a uviedla, že navrhuje rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že všetky dostupné dôkazy už predložili a preukázali pochybenia profesionálneho veriteľa v spotrebiteľskom vzťahu.

4. Žalobca 1/ sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti proti žalovanému 3/ podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť a v časti proti žalovanému 2/ podľa § 388 C.s.p. zmeniť z týchto dôvodov:

6. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, a v časti proti žalovanému 3/ dospel k správny skutkový záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie v časti proti žalovanému 3/ a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

7. Odvolatelia spomedzi viacerých súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku riešených otázok učinili predmetom odvolacieho konania otázku preukázania podmienenosti a nutnosti uzavrieť zmluvu o poskytovaní domáceho servisu pre uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a z toho plynúci následok zaradenia nákladov zo zmluvy o domácom servise do nákladov úveru a následného zistenia porušenia povoleného limitu odplaty. Odvolací súd sa stotožňuje s so záverom súdu prvej inštancie najmä skutkovým vyhodnotením uvedeným v ods. 26 odôvodnenia rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie svoj záver zdôvodnil poukazom na konzistentnosť tvrdení žalobcov 1/ a 2/ o tom, že uzavretie zmluvy o poskytovaní domáceho servisu bolo podmienkou poskytnutia úveru veriteľom napriek tomu, že o uvedenú službu záujem nemali, ktorú skutočnosť tvrdili už od začiatku konania, čo preukázateľne vyplýva zo žaloby na čl. 7 a 8 spisu. Uvedené skutkové závery vyplývajú aj z výpovedí oboch žalobcov na pojednávaní dňa 04.12.2018. Ako správne súd prvej inštancie uviedol, žalovaní 2/, 3/ nenavrhlí vykonať dôkaz, ktorým by žalobcami tvrdené skutočnosti vyvrátili.

8. Odvolací súd poukazuje na charakter služieb, ktoré boli predmetom zmluvy o poskytovaní domáceho servisu, a to ohodnotenie nehnuteľnosti, vypracovanie dokumentácie k úverovému prípadu, zabezpečenie úkonov v súvislosti s katastrálnym konaním, upozornenie klienta na prípadné nesplácanie úveru. Zmluva o poskytovaní domáceho servisu je už podľa svojho obsahu zmluvou závislou od zmluvy o úvere, pretože spočíva v službách, ktoré sa nedajú poskytnúť oddelene od samotného úveru, a to všetko

za osobitnú odmenu v celkovej výške 1.420,- Eur splatnej v štyroch splátkach po 355,- Eur. Uzavretím takejto zmluvy sa veriteľ snažil obísť ustanovenie § 9 ods. 10 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého sa veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok tým, že časť odplaty za poskytnutie úveru „skrýva“ do osobitnej zmluvy.

9. Preto záver súdu prvej inštancie, že dohodnuté náklady na doplnkovú službu poskytovanú na základe zmluvy o poskytovaní domáceho servisu spĺňajú podmienky pre ich zahrnutie do celkových nákladov na úver v zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. je správny. Odvolací súd na okraj poznamenáva, že aj v prípade právneho posúdenia veci, ako vykonali žalovaní 2/ a 3/ v odvolaní, teda, že súd mal vyhodnotiť tento právny úkon ako neplatnú zmluvu a potrebné plnenia z tejto zmluvy považovať za bezdôvodné obohatenie, a preto túto zmluvu nespájať so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorá by navyšovala RPMN v úverovej zmluve, odvolací súd uvádza, že pri takom právnom posúdení by bolo potrebné pri výpočte hodnoty RPMN pracovať s iným predpokladom čerpaných úverových prostriedkov a namiesto 15.000,- Eur, pracovať len s reálne poukázanými finančnými prostriedkami v sume 14.644,- Eur, prípadne sumou zníženou o výšku osobitnej odmeny t.j. o sumu 1.420,- Eur, ktorá bola započítaná v prvých splátkach. V takom prípade by však výsledný údaj hodnoty RPMN bol rovnako iný ako v zmluve uvedený.

10. Námietku odvolateľov, že súd prvej inštancie mal doplniť dokazovanie dôkladným výsluchom žalobcov aj bez jeho návrhu v zmysle § 295 C.s.p., vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Podľa § 295 C.s.p. súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Ako vyplýva z dikcie citovaného ustanovenia, takýto postup je odôvodnený zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov. Aj keď to z gramatického výkladu komentovaného ustanovenia explicitne nevyplýva, v zmysle judikatúry SDEÚ ide o vykonávanie dôkazov, ktoré by mohli byť v prospech spotrebiteľa. Súd teda môže plniť dôkaznú povinnosť len namiesto spotrebiteľa a len, ak sú v jeho v prospech. Nerobí tak v prospech dodávateľa, v tomto prípade žalovaného 3/, ktorý navyše zastúpený advokátom je silnejšou stranou sporu, a preto nesie plnú zodpovednosť za splnenie dôkaznej povinnosti a dôkazného bremena. Bolo teda vecou žalovaného 3/ navrhnúť dokazovanie „dôkladným“ výsluchom žalobcov.

11. Zo spisu vyplynulo, že súd prvej inštancie vykonal dôkaz stanoviskom NBS, ktoré obsahovalo výpočet RPMN a uvádzalo možnosť posúdenia odmeny za služby domáceho servisu ako súčasť celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom za preukázania okolností podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. Stanovisko NBS zaslal súd žalovaným 2/ a 3/ spolu so svojou žiadosťou adresovanou NBS, ktorú si výslovne žiadali žalovaní zaslať, spolu s poučením na možné vyjadrenia sa, čo aj žalovaní 2/ a 3/ aj vykonali písomným podaním zo dňa 29.01.2021. Vo vyjadrení o doplnenie dokazovania výsluchom žalobcov nežiadali, rovnako tak nevykonali na pojednávaní po vykonaní dôkazu týmto stanoviskom, naopak na pojednávaní výslovne uviedli, že návrhy na doplnenie dokazovania nemajú. Právo žalovaných vyjadriť sa k dôkazom a tiež k určeným skutkovým a právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania, súd prvej inštancie zachoval, postupoval správne, v jeho postupe neboli zistené žiadne nedostatky. V spotrebiteľských sporoch je strana dodávateľa povinná označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; len súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 185 ods. 1 C.s.p.). Súd nie je povinný sám vyhľadávať potrebné tvrdenia a dôkazy. Nie je povinný po nich pátrať ani by tak dosť dobre nemohol urobiť, pretože by musel vyhľadávať skutočnosti, ktoré sa týkajú rozmanitých súkromných vzťahov. Tie mu nie sú pravidelne známe a vôbec dostupné.

12. Z uvedených dôvodov, vyššie opísaného postupu súdu prvej inštancie v ďalšom konaní po vrátení veci odvolacím súdom, nebola dôvodná ani odvolacia námietka žalovaných spočívajúca v tvrdenom ustálení skutkového stavu týkajúceho sa spôsobu uzavretia zmlúv v predchádzajúcom prvoinštančom konaní. Otázka charakteru zmluvy o poskytovaní domáceho servisu (ako závislej, podmienenej a nútenej zmluvy) nebola pred vrátením veci súdu prvej inštancie predmetom posudzovania ani skutkového hodnotenia. Preto nie je dôvodná ani odvolacia námietka žalovaných o neočakávanej zmene posúdenia veci. Nedošlo k žiadnej zmene posúdenia a už vôbec nie neočakávanej vzhľadom na rozhodnutie

odvolacieho súdu, ktorým zrušil predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie, a vzhľadom na následný dôkaz stanoviskom NBS, o ktorom mali žalovaní už pred vyhlásením napadnutého rozsudku vedomosť, rovnako ako o tvrdeniach žalobcov v žalobe a v ich výpovedi k okolnostiam týkajúcim sa uzavretia zmluvy o poskytovaní domáceho servisu.

13. Vyjadrenie pôvodného veriteľa, ktoré žiadali žalovaní 2/ a 3/ vykonať v odvolacom konaní, porušuje pravidlo zákazu novôt. Predložené vyjadrenie je „nový dôkaz“, pre ktorého oprávnené uplatnenie v odvolacom konaní platia zákazy resp. obmedzenia definované v § 366 C.s.p. Podľa § 366 C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z odvolania vyplýva, že žalovaní nenamietajú nedostatky podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo vady konania. Nie je teda splnená výnimka zo zákazu uvádzania nových skutočností a dôkazov až v odvolaní podľa § 366 písm. a), b), c). Žalovaní zároveň netvrdili, prečo túto novotu uplatňujú až v odvolacom konaní a prečo ju nemohli uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené nie je splnená výnimka zo zákazu uvádzania nových skutočností a dôkazov podľa § 366 písm. d) C.s.p. Nové dôkazy nie sú akceptovateľným odvolacím dôvodom a nemožno ich v odvolacom konaní vykonať.

14. Odvolací súd na okraj poukazuje na istú rozpornosť odvolacích tvrdení žalovaných 2/ a 3/, ktorí na jednom mieste uvádzajú, že na domáci servis mal pôvodný veriteľ E. reálne náklady úhrady znaleckého dokazovania, správneho poplatku za urýchlené konanie o vklade práva, spísanie návrhu, režijných nákladov, no na inom mieste odvolania uvádzajú, že služby domáceho servisu boli žalobcom riadne poskytnuté a oni ich aj zaplatili a to započítaním prvej splátky do poskytnutého úveru a následne v ďalších splátkach.

15. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou odvolateľov o nezrozumiteľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. V ods. 30 odôvodnenia rozsudku odvolací súd jasne a zrozumiteľne vyložil, prečo považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za neplatnú. Jasne to vyjadril použitými slovami v ods. 30 odôvodnenia cit. „... je zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu absolútne neplatná“, a tiež slovami cit. „... je zmluva v rozpore s týmto zákazom v zákonom ustanovení (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka - pozn. odvolacieho súdu), čo má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.“ Námietka preto nie je dôvodná.

16. Odvolací súd na potvrdenie správnosti posúdenia zmluvy o úvere z dôvodu porušenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ako neplatnej dopĺňa poukaz na aktuálne účinné znenie § 9 ods. 19 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré taktiež spomína neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka (ak je zmluva o spotrebiteľskom úvere neplatná z dôvodu podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a podľa osobitných predpisov /napríklad § 1 a 1a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z./ a spotrebiteľovi vznikne povinnosť vydať poskytnuté finančné plnenie a osoba v neplatnej zmluve o spotrebiteľskom úvere označená ako veriteľ je povinná umožniť spotrebiteľovi uhradiť len skutočne poskytnuté finančné plnenie v splátkach a lehote, ktorá však nesmie byť kratšia ako lehota, v ktorej by mal spotrebiteľ vrátiť finančné plnenie, ak by neexistoval dôvod neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ak sa nedohodnú inak; tým nie je dotknuté právo spotrebiteľa vrátiť poskytnuté finančné plnenie naraz).

17. Odvolací súd na záver ku všetkým námietkam v odvolaní uvádza, že súd prvej inštancie neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere nezakladal na nesprávnom údaji alebo nepovolenej hodnote RPMN, ale na neprípustnej výške odplaty.

18. Pritom treba vziať na zreteľ, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov a RPMN predstavujú samostatné inštitúty spotrebiteľského práva. Odplata je definovaná na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v § 1 a 1a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. a subsumuje akékoľvek náklady spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov spotrebiteľom. Odplata tak zahŕňa jednak úrok, jednak poplatky za poskytnutie úveru, pravidelné poplatky, ktoré sprevádza trvanie úverového vzťahu, ale aj náklady spojené s obligatórny

poistením úveru a pod. Ide o judikatúrou ustálené materiálne vnímanie odplaty, ktorá integruje všetky plnenia požadované od spotrebiteľa, nerozlišujúc pritom, či je niektoré plnenie nazvané ako poplatok, úrok príplatok, odplata a pod. Jednotlivé odplatné zložky vstupujú do celkového plnenia, ktoré súvisí s poskytnutím úveru alebo pôžičky alebo ktoré je od spotrebiteľa požadované. Vo svojej podstate ide o celkovú sumu úrokov, poplatkov alebo iných nákladov spojených alebo súvisiacich s poskytnutím alebo požadovaných pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Odplata integruje všetky plnenia, ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov a viažu sa na akúkoľvek službu viazanú na poskytnutie hlavnej úverovej služby. Takémuto poňatiu odplaty jednoznačne zodpovedá v danej veci zistená odmena za poskytovanie domáceho servisu, ktoré činnosti sú podľa svojho obsahu viazané na hlavnú úverovú službu a sú od nej závislé, a zároveň, ako bolo preukázané, boli aj podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru. Preto uvedená odmena vo výške 1.420,- Eur jednoznačne spĺňa definičné kritéria odplaty podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v zmysle § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ako správne posúdil súd prvej inštancie.

19. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na odôvodnenie v ods. 29, kde súd prvej inštancie uvádza, že civilnoprávna odplata v zmysle § 1 ods. 2 (správne ods. 1 - pozn. odvolacieho súdu) nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka nemôže byť nižšia než RPMN v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. Spôsob výpočtu odplaty upravuje § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. V prípade prepočtu jednorazového plnenia odmeny za služby domáceho servisu 1.420,- Eur podľa § 1 ods. 3 písm. b) bod 2 nariadenia /jednorazové plnenie v peniazoch sa vydolí sumou zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov a vynásobí sa číslom 100/ by predstavovala výška tejto odplaty v percentách 9,47 % ($1420/15000 \times 100$), v prípade prepočtu odplaty vo výške 2.221,- Eur, ktorá bola dojednaná v čl. II. zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako jednorazové plnenie spotrebiteľa v peniazoch, podľa § 1 ods. 3 písm. b) bod 2 nariadenia by predstavovala výška tejto odplaty v percentách 14,81 % ($2221/15000 \times 100$), k tomu ročná úroková sadzba fixná 12,96 % (súd zároveň poukazuje na stanovisko NBS ohľadne nesprávnosti uvedenej úrokovej sadzby). Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka dojednaná v danej veci potom spolu predstavuje 37,23 %, teda hodnotu, ktorá výrazne prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty (dvojnásobok RPMN 12,31 % t.j. 24,62 %). Preto bol správny záver súdu prvej inštancie, že došlo k porušeniu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, pretože dojednaná odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov prevýšila najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenú právnym predpisom, ktorá skutočnosť (rozpor so zákonom, § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) má za následok neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 39 Občianskeho zákonníka).

20. Žalovaným 3/ uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo vzťahu k nemu (žalovanému 3/) potvrdiť.

21. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti voči žalovanému 3/ ako právnenému nástupcovi pôvodného účastníka zmluvy o spotrebiteľskom úvere na strane veriteľa tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

23. Odvolací súd sa však stotožnil s odvolacím námietkami žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v spore.

24. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 2/ je dražobnou spoločnosťou (dražobníkom), ktorá je v zmluvnom vzťahu so žalovaným 3/ (na základe zmluvy o výkone dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách), no nie je účastníkom hmotnoprávneho úverového vzťahu, ktorý je predmetom tohto konania, nebol a nie je účastníkom napadnutej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, rozhodnutie v danom spore o určení neplatnosti zmluvy nemá dopad na jeho právne postavenie, netýka sa ho.

25. Věcnou legitímáci k určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, má ten, kdo je účasten právního vztahu nebo práva, o něž v řízení jde, nebo jehož právní sféry se sporný právní vztah nebo sporné právo

týká. (rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 679/2001, uveřejnený v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2002, pod číslem 77) Platí, že aktivní věcnou legitimaci v řízení o určení neplatnosti právního úkonu (smlouvy) mají nejen účastníci dotčeného právního úkonu (resp. jejich právní nástupci), ale taktéž další osoby, na jejichž právní postavení by kladné rozhodnutí o takové žalobě mohlo mít příznivý dopad (napr. rozsudok Nejvyššího soudu ze dne 15. června 1999, sp. zn. 2 Cdon 1690/97, či uznesenie Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2005, sp. zn. 29 Odo 449/2004, ze dne 26. června 2007, sp. zn. 29 Odo 387/2006). Žalobě přitom může být vyhověno jen tehdy, jestliže se řízení účastní (na straně žalobce nebo žalovaného) všichni účastníci napadeného právního úkonu (smlouvy), popřípadě jejich právní nástupci.

26. Žalovaný 2/ nie je pasívne vecne legitimovaný v danom spore so žalobcami, čoho procesným následkom je nutné zamietnutie žaloby voči nemu. Rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý vyhovel žalobe žalobcov 1/ a 2/ aj voči vecne nelegitimovanému žalovanému 2/, je preto v tejto časti vecne nesprávny.

27. Podľa § 388 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

28. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 C.s.p. tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

29. Žalovaní smerovali odvolanie aj voči výroku o trovách prvoinštančného konania.

30. Námietky žalovaných voči aplikácii § 257 C.s.p. vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi, ako aj s právnym posúdením otázky náhrady trov konania v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje. Súd prvej inštancie rozobral dôvody, pre ktoré aplikoval § 257 C.s.p. a znížil rozsah náhrady trov konania žalovaným, v odôvodnení napadnutého rozsudku veľmi podrobne a správne, odvolací súd nezistil v jeho úvahách žiadne nedostatky, s jeho závermi súhlasí a vzhľadom na ich podrobnosť nemá viac čo dodať. Z dôvodu hospodárnosti konania ich na tomto mieste zbytočne neopakuje, ale odkazuje na zdôvodnenie v napadnutom rozsudku ods. 38. odôvodnenia. Preto odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 3/, voči ktorému potvrdil rozsudok v rozsahu veci samej, potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. rozsudok aj v napadnutom rozsahu výroku o trovách konania.

31. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení § 255 ods.1 a 2, § 257 a § 251 C.s.p.

32. Podľa § 396 ods. 2 C.s.p., ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

33. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ mali proti žalovanému 3/ vo veci samej plný úspech, preto žalobcom 1/ a 2/ v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí náhrada trov odvolacieho konania proti žalovanému 3/ v plnom rozsahu. Zo spisu však nevyplynuli žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalobcov 1/ a 2/ v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že im náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

34. Žalovaný 2/ bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí náhrada trov konania proti žalobcom 1/ a 2/ v plnom rozsahu. Odvolací súd však tak, ako už bolo vyššie uvedené, zistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie plnej náhrady trov konania (§ 257 C.s.p.) uvedených v ods. 38 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, najmä zlé príjmové a majetkové pomery žalobcov, keď v priebehu konania došlo u žalobcu 1/ k trvalému poklesu príjmu z dôvodu úrazu s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný 2/ je spoločnosťou podnikajúcou od roku 2014, pre ktorého nebude mať priznanie náhrady trov konania v zníženom rozsahu likvidačný charakter. Za dôvodné, spravodlivé a primerané považuje odvolací súd priznanie žalovanému 2/ polovice trov konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom. V podrobnostiach odkazuje na správne úvahy súdu prvej inštancie v tejto otázke v ods. 38 odôvodnenia. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v časti proti žalovanému 2/ v zmysle § 396 ods. 1 a 2 C.s.p. rozhodol odvolací súd o nároku žalovaného 2/ na náhradu trov odvolacieho konania aj konania na súde

prvej inštancie tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov senátu krajského súdu

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).